

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POSTUL DE CENZURA DEVA.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS HÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat: IOAN NICULA.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — 20 kor. | Negyed évre — — 5 kor.
 Fél évre — — 10 kor. | Egyes szám ára — — 40 fill.
 Nyiltér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Mj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,
 a pénzüldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.
 Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Hirdetmény.

A nagyszebeni központi vasutigazgatóság a vasuti üzletszabályzat vonatkozó díjszabási intézkedéseit azonnali érvénnyel akként módosította, hogy

az összes kocsirakomány árak be- és kirakását a feladók, illetve a címzettek tartoznak végezni.

Ennek folytán az árak befuvarozása is csak akkor engedhető meg, ha a fél a megrendelt kocsi befutásáról értesítést nyer az állomástól.

A fél a fuvarlevélbe a következő bejegyzést köteles jegyezni és azt szabályszerűen aláírni:

„Az árunak kocsiba való be- és abból való kirakását saját költségemen elvállalom, a mindenkor megállapított rakodási idő alatt.“

Ezt a nyilatkozatot a címzett is köteles aláírni a kiváltás alkalmával.

1919. évi szeptember hó 10-én.

Az igazgatóság.

A román Kormányzótanács

által elkészített s törvényre emelt agrárreform.

I. FEJEZET.

A kisajátításnak kiterjedése és jogosultsága.

1. §.

Megállapítatik az államnak közszükségletből kisajátítási joga a jelen törvényben foglalt kiterjedésben és feltételek mellett:

1. A falusi mezőgazdasági birtokoknak szaporítása, kiegészítése és kikerekítése céljából.

2. A falusi mezőgazdaságok belterjességének előmozdítása céljából, vagy pedig len közbirtokoknak és mintagazdaságoknak a körülményekhez képest való alkotása céljából.

3. A nemzeti ipar fejlődésének könnyítése céljából, biztosítván az ilyen terület azon már meglevő avagy létesítendő iparágak részére, melyeknek földrajzi, helyrajzi és geológiai körülményei megkövetelik feltétlenül ezt.

4. A városi életnek, a bányaközpontok, az ipari és fürdőközpontok megélhetésének megkönnyítése céljából alkalmas területeknek azon rendeltetéssel való fentartása után, hogy a munkások és más szerényebb megélhetési eszközökkel rendelkező lakosok részére kis házigazdaságok létesíthetők.

2. §.

Ezen célból:

1. Teljesen kifognak sajátítani;

a) Az idegen állampolgároknak összes ingatlan birtokai, tekintet nélkül ezeknek jellege és kiterjedésére és lettlégyenek a tulajdonosok származásuknál fogva idegenek, lettlégyenek idegenekké házasság avagy más módon, idegeneknek lévén tekintendők, egyszersmind a kiegészített Romániának minden lakói is, kik a hozandó állampolgársági törvény alapján valamely idegen állampolgárságot kívánnak felvenni.

b) Az erkölcsi, nyilvános, avagy magán-személyeknek, intézményeknek, testületeknek, alapítványoknak, bankoknak, vállalatoknak stb.

összes ingatlan birtokai, tekintet nélkül ezeknek jellege és kiterjedésére, amennyiben a most felsorolt tulajdonosoknak székhelye vagy tulajdonképeni működési tere a kiegészített Romániának területén kívül esik.

c) Mindazon vagyontárgyak, melyek tudományos szempontból különös fontossággal bírnak.

2. Kisajátítható teljességben:

a) Mindazon ingatlan vagyontárgyak, amelyek a volt magyar kormány — az ingatlanoknak szabad forgalmát korlátozó rendeleteinek értelmében — 1917. évi november hó 1. után jutottak a jelenlegi tulajdonosoknak birtokába.

b) Az 1. b) alatt felsorolt alanyoknak összes mezőgazdasági birtokai, tekintet nélkül jellegük és kiterjedésükre, még az esetben is, ha ezen alanyoknak lakhelye a kiegészített Romániának határain belül fekszik el, kivételt képezhetvén csak azon birtokok és tartozékai, melyek közvetlenül valamely különös, tudományos, művészeti, nevelő egészségi, jótékonyági vagy nemzetgazdasági célt szolgálnak.

Ily kivételek egyenest létesíthetők is lesznek.

Nem sorozhatók ezen csoportba és a jelen pontban foglalt rendelkezéseknek alapján nem lesznek kisajátíthatók az erdők, a havasi lelelők és a politikai községeknek közlelelői, hasonlóképen az 1898. évi 19-tk tcikk 1-ső §-ának b) c) d) pontjaiban (magyar törvény) meghatározott közbirtokossági vagyontárgyak, valamint a volt határszéli ezredeknek közvagyona.

Hasonlóképen nem sorozható ezen csoportba — mert nem erkölcsi személyek — azon közbirtokok, (közös vagyonok) melyek több birtokosnak önkényes hozzájárulványai-ból alakítottak és a telekkönyvben jelenben is a tulajdonostársaknak tulajdoni járandóságait tüntetik fel. Ezek a 4. pont, a 2-ik és következő cikkelyekben foglalt rendelkezések és tekintetek alá esnek.

Azon erdők, melyek a jelen pontban megnevezett alanyoknak, avagy személyzetüknek tűzifa rendes szükségleteinek fedezésére, valamint épületfa szükségletüknek fedezésére kell szolgáljanak, szintén mentesek a kisajátítás alól oly mérvben, hogy ezen szükségletek teljesen fedeztessenek.

Minden esetben mentesek az egyházközségeknek és iskoláknak művelésre alkalmas földesi 32 katasztrális hold maximális kiterjedésig, ha ezeknek ugynevezett parochiális szeszio, avagy kánoni potio jellegük volt és van jelenben is és 16 katasztrális hold maximális kiterjedésig, ha az utóbbiaknak rendeltetése a tanítói javadalmazás volt avagy jelenben is az, anennyiben tényleg szolgálják is ezt a célt. A 12 éven belőli üresedések nem változtatják meg a rendeltetésnek jellegét, — mentes lesz továbbá legalább 5 katasztrális hold művelhető és az egyházközségeknek tulajdonát képező föld az egyházak szükségleteire van szánva.

c) A gyenge elméjűeknek, és gondnokoltaknak összes mezőgazdasági birtokai tekintet nélkül ezeknek jellege és kiterjedésére, a mennyiben a most nevezett alanyoknak le származóik nem lennének.

d) A 20 katasztrális holdnál nagyobb kiterjedésű összes oly mezőgazdasági birtokok, melyek 1914. évi július hó 31. után jutottak oly egyéneknek tulajdonába, akik addig mezőgazdasággal nem foglalkoztak, kivétel csak a törvényes örökösödés útján való szerzés.

3. Kisajátítható az egész megművelhető terület:

A falusi községekben 30 holdon felül, a városi községekben 10 holdon felül azon birtokokból, melyek 1900. évtől 1918. évi 12 egymást követő esztendőn át bérben avagy feles munkálatra voltak kiadva, kivételével, ha a tulajdonosok kiskorúak voltak, de nagykorúakká válván, a szerződéseknek lejártával birtokaikat házilag munkálták meg. Nem részesíthetők ily kivételezésben azon birtokoknak kiskorú tulajdonosai, mely birtokok a kiskorúaknak tulajdonában való átszállása előtt is legalább 6 egymást követő éven át haszonbéresítve voltak.

4. Kisajátítható a mezőgazdasági művelésre alkalmas területeknek, — ideértetvén ezen csoportban a városi községeknek külterkei is, — bárki legyen a tulajdonos és bárminő legyen ennek jogi cselekvő képessége alatt a kisajátított ingatlanok jelege, az 500 katasztrális holdat meghaladó terület. Ezen maximumon alul 200 katasztrális holdig is fog eszközöltetni a kisajátítás, még pedig len aránylagosan 20%-os kulcs szerint, mely eljárás megismételhető lesz len a 200 holdnyi minimális határpontig.

3. §.

Művelésre alkalmas földnek fog tekintetni minden talaj, amelyen a mai napig szántások eszközöltettek, a rétek, a legelők, valamint minden más föld, amely megművelésre alkalmasnak fog találtatni.

4. §.

A földművelésügyi osztályfőnöknek az ipari, jóléti és pénzügyi főnökökkel egyetértésben kiadott előzetes hozzájárulása alapján a kisajátítás keresztül vezethető és alább mehet:

Az eredetileg 200 holdnál nagyobb birtokoknál a 200 holdon alól is mindazon községekben vagy vidékekben, ahol hiányzik a jelen törvény 1. §-ának 1. pontjában meghatározott céleinek megvalósítására szükségelt föld, még pedig len a 33. §. 1., 3. és 5. pontjaiban megnevezett részesülőknek földet kérő kérvényére tekintettel, továbbá ott, ahol hiányzik a jelen törvény 1. §-ának 3. és 4. pontjaiban meghatározott céloknak megvalósítására szükségelt föld és végül ottan, ahol a legelő teljesen hiányzik, vagy pedig len nem eledendő arra, hogy a községbeli normális állatállományok okvetlen legeletetési szükségleteit fedezze.

A városi községekben, a bánya központokban, ipari központokban és fürdő központok-

ban az ezen szakaszban meghatározott célok-
nak elérhetése végett kisajátíthatók lesznek
egy részük az eredetileg 200 kat. holdnál
kiseb kiterjedésű birtokból is, azonban leg-
föllebb 50 holdnyi határpontig.

Mindkét esetben a kisajátítást szenvedettnek
kérelmére, ha a körülmények megengedik,
más terület fog felajánlani, a lehetőséghez
képest, egyenlő értékben és község területén
belső.

Ha a lakások szaporításának kérdése az
ezen kisajátítások következtében rendelkezésre
álló területekkel megoldható nem lesz, foly-
tatólagos kisajátítás foghat helyet a szükség-
letnek megfelelően más területekre is és pe-
dig: a falusi községekben a 600 méternyi
sugárban elfekvő területekre is, a városi köz-
ségekben, a bánya, ipari és fürdő központok-
ban a legföllebb 1000 méternyi sugárban el-
fekvő területekre is. Ezen sugaraknak kiinduló
pontja a község belterületének határpontja.
Egy házhelyre legföllebb $\frac{1}{4}$ -ed kat. holdnyi
terület számítható.

Az ily telkekben részesülők kötelesek meg-
kezdeni az építkezést a birtokbelépéstől leg-
föllebb 3 év alatt, ellenben elvesztik telkeiket
és a teljesített fizetéseket.

A városi községekben, a bánya, ipari és
fürdőközpontokban kisajátíthatók lesznek min-
dazon beltelkek is, melyek 1919. évi január
hó 1-től számítandó legkevesebb 3 éven ke-
resztül beépítetlenül állanak.

5. §.

A tulajdonosnak jogában áll megválasztani
a kisajátítás tárgyát nem képező birtoktestet,
mindazonáltal ezen választásnak olyszerűnek
kell lennie, hogy a falusiaknak maradandó
rész gazdaságilag jól kihasználható lehessen.
Ép így a birtokos sem szenvedhet olyszerű
kisajátítást, csakis olyat, hogy a neki mara-
dandó rész egy gazdasági egészet képezzen a
birtokon meglévő fögazdasági szerelvényekkel.

Joga leendő a tulajdonosnak, hogy birtokából
visszatartsa a kisajátítástól mentesen, a
2. és 4-ik szakaszban korlátai között, —
szemmel tartásával a jelen szakasz első be-
kezdésében irt feltételeknek, egyik fiu gyer-
meke részére, ha ez 1918. évi december hó
1-ig már megkezdte gazdasági tanulmányait
és a törvényes időben ezeket be is fejezve,
a mezőgazdasági pályának szenteli magát.

6. §.

Ugyanazon tulajdonosnak több községben
elterülő birtokai egy birtoknak fognak tekin-
tetni, megilletvén a birtokost az 5. §-ban
foglalt rendelkezéseknek megfelelően a vá-
lasztási jog arra nézve, hogy mely birtoka
avagy birtoktest maradjon mentes a kisajá-
títás alól. Egy egységnek tekintendők mind-
azon birtokrészek is, melyek 1918. évi okt.
18-ika után az egységes birtoktestből kiha-
sítottak, oly formán, hogy nyilvánvalóvá vált
az agrárreform kereteiben biztosított és a szük-
séges földben való részesítés lehetőségének
kijátszására és megakadályozására vonatkozó
törekvés.

7. §.

Egy birtoknak közös birtokosai jogositva
vannak megtartani mindegyiküknek a kisajá-
títástól mentes maximális területet a 2. és 4.
§-oknak megfelelően, amennyiben 1914. évi
július 31-ig a birtokot természetben meg-
osztva használták. Kivételt képeznek az egye-
nes ágon leszármazókkal bíró házastársak, a
kik, ha közösségben is vannak, mindenkikük
részesülni fog a kisajátítás alól mentes maxi-
mumban. Közösségben lét esetére a gyerme-
kek nem igényelhetnek nagyobb, a kisajá-
títástól mentes részt, mint amekkora volt a
szülőké együttesen.

Ha a közös birtok a telekkönyvekben egy
— az 1918. évi október hó 16-iki kelet után
kötött szerződés alapján lett bevezetve — és
nyilvánvaló az ezen törvény rendelkezéseinek
kijátszására irányuló szándék, akkor ez az
átjegyzés semmisnek és meg nem engedett-
nek fog tekintetni és az eredeti birtok egye-
dül igényelheti a kisajátítás alól mentes maxi-
mumot. Az erkölcsi személyek a mentes maxi-
mum szempontjából egy személynek tekin-
tetnek.

8. §.

Amidőn valamely birtokosnak egy község-
ben levő egész birtoka sajátíttatik ki, kisajá-
títandók egyszersmind a kisajátításnak alá nem
vetett épületek és területek, amennyiben azok
ezen birtokhoz tartoznak és ezt a birtokos
kivánja. Hasonlóképpen azon esetre is, ha a
kisajátítás az 500 holdon alóli területet is
felöleli, a birtokosnak kívánalmára kisajá-
títandók lesznek a fennmaradó területek is,
nemkülömben a felüléptítmények is. Ha ezen
esetekben az Agrár-Bank (40. §.) nem tudná
értékesíteni a belsőséget, a felüléptítményeket
és a birtoknak ki nem sajátított részeit, ezek-
nek megváltási ára az államnak terhére egyen-
lítendő ki (a kisajátítási alap terhére).

9. §.

A szőlők, a veteményes kertek, a gyümöl-
csösök, a gyümölcsös kertek és a komlós
kertek, nemkülömben a községi közlegelők
egyáltalán nem képezendik kisajátításnak tár-
gyát és a kisajátítandó területnek termérté-
kébe nem számíthatók bele.

Az utolsó bekezdésben jelzett feladatnak
megvalósítása céljából a 4. §. és az abban
meghatározott keretek között azonban kisajá-
títhatók a községi közlegelőkből is egyes ré-
szek, azonban csakis úgy, hogy a kisajátított
részek után fennmaradó birtoktestnek kiter-
jedése a községben eltartható gazdasági
állatoknak létszáma szempontjából a normá-
lis és megkivánt mértéken alul lecsökkentes-
sék, ellenben azonban ezen megmaradott rész
a határnak más részéből megfelelő kiegészítést
kell nyerni. Ugyanezen feladatnak meg-
oldása céljából 5 kat. holdig kisajátíthatók
lesznek egyes veteményes kerteknek és gyü-
mölcsösöknek is részei, nemkülömben gyü-
mölcsösök és komlós kertek.

(Folyt. köv.)

NAPI HIREK.

— A szászvárosi ref. Kún-kollegium
Felsőkereskedelmi iskola megnyitó ünne-
pélye f. hó 18-án (szombaton) d. e. 11 óra-
kor történt. A XC-ik Zsoltár eléneklése után
Székely János vallásnár mondott magas röptű
imát, melynek végeztével Alföldy Béla ének-
és zenetanár játszott orgonán Pánczél Géza,
Schwartz Ernő, Zerbes Károly VIII-ik és Deb-
reczeni Károly VI-ik oszt. tanulók hegedü-
kisérete mellett. Megnyitó beszédét a Felső-
kereskedelmi iskola megválasztott igazgatója,
Máyer János tartotta, melyben üdvözli kol-
legiumunk új ifjúságát, köszönetet mond igaz-
gatóvá való választásáért és felhívja az ifju-
ságot az eddiginél fokozottabb munkára, mert
„a munka az, ami boldogít.“ Nagy hatását
igazolja az a lelkes tapsvihár, mely beszédét
követte. A megnyitó ünnepély a 67-ik ujéne-
kel fejeződött be.

— Halálozás. Jánossy György, Hunyad-
vármegye központi árvaszékének iktatója folyó
hó 14-én, hosszas szenvedés után 60 éves
korában elhunyt. Temetése 16-án ment végbe
nagy részvét mellett. Engesztelő szentmise-
áldozatot f. hó 17-én mutattak be lelkiüdvéért
a dévai Ferencrendiek templomában.

— A hunyadmegyei képviselőválasz-
tások jelöltjei. Körösbányai kerület: dr. Oncu
Nerva ügyvéd, brádi kerület: dr. Balan Ni-
culae tanár, alsó-algyógyi kerület: dr. Boca
Romulus városunk polgármestere, dévai ke-
rület: Metes Stefan lelkész, boicai kerület:
dr. Groza Petru ügyvéd, marosillyei kerület:
dr. Bornemisa Sebastian, dobrai kerület: dr.
Vlad Aurél pénzügyminiszter, romoszi ke-
rület: Mota Joan lelkész, hátszegi kerület: dr.
Bontescu Victor földmívelésügyi osztályfőnök,
puji kerület: Leoman Calugarul, petrosényi
kerület: Duma Joan lelkész, lupényi kerület:
Bociat Valer mérnök.

— Nyomdatulajdonosok szervezkedése.
A nyomdatulajdonosok és a nyomdamunká-
sok szakszervezete között fennállott országos
kollektív szerződés ez év augusztus hó 30-án
lejárt. Hogy a nyomdaipari munkaviszonyok
jogfolytonossága fennakadást ne szenvedjen,
Brassó, Háromszék, Marostorda, Nagyszeben,
Nagyküküllő, Kisküküllő, Udvarhely és Krassó-
szörény vármegyék nyomdatulajdonosai szövetséget
létesítettek és Hunyad, Kolozs, Besz-
tercenaszód valamint Tordaaranyos megyék
nyomdatulajdonosainak a szövetségbe való be-
vonására is megtörténtek az előkészületek. A
szövetség 1919. október hó 14. és 15-én a
nyomdamunkások szakszervezetének képviselő-
ivel Nagyszebenben tartott együttes tárgya-
lása során megkísérelte, hogy a budapesti
kollektív szerződés meghosszabbíttassék, a tár-
gyalások azonban meghiusultak. A nyomda-
tulajdonos-szövetség székhelye még véglege-
sen megállapítva nincs. A szövetség ügyeit,
— amelynek alapszabályai kidolgozás alatt
állanak, — ideiglenesen Krafft Vilmos nagy-
szebeni és Adi Árpád marosvásárhelyi nyom-
datulajdonosok, mint a szövetség megbízottai
vezetik és felkéri az összes kartársakat, hogy
szakkérdésekben, különösen pedig árszabály
ügyekben nevezett megbízottakhoz forduljanak.

— A felekezeti iskolák fennállása most
már biztósítva van. Mint az Ellenzék 221-ik
számában olvastuk: a nagyszebeni kormány-
zótanács fontos megállapodásra jutott az er-
délyi ref. egyházkerület igazgató-tanácsával.
A lényege ennek a megállapodásnak az, hogy
a K. T. által készített új tanterv alapján az
egyházak alapíthatnak bármilyen iskolát, csak
mindeniket külön kell kérelmezni, amint az
eddig is történt. Különösen nagy jelentőségű
az a megállapodás, mely az esküt nem tett
tanítók és tanárok alkalmazhatóságára vonat-
kozik. Ezeket úgy tekintik, mint akik nem
akarják az államot szolgálni, de azért sem
üldözni, sem kiutasítani nem szabad őket.
Éppen jókor jött ez az intézkedés, mert az
alsóbbfoku hatóságok éppen a kultura mun-
kásaira alkalmazzák elsősorban a kiutasító
határozatokat, pedig talán inkább az u. n.
nem is előkelő idegeneket kellene sujtani ez-
zel a szigorú határozattal.

— A german leiek bevonása. Az „Uj-
világ“ írja: Bukarestből jelentik, hogy a ro-
mán kormány a Banca Generala Romana ál-
tal a megszállás idején kibocsátott bankje-
gyekre vonatkozólag a következőket határozta:
1. A german leiek bevonása nem egyszerre,
hanem fokozatosan történik. 2. Ezer leiig ter-
jedő összegek egyszerre cseréltetnek be. 3.
Ezer leinél nagyobb összegek 30—40 száza-
lékát a román Nationala bank bankjegyeivel
cserélik be. A fennmaradó összegről egy bont
szolgáltattak ki, mely fizetderezű. Különösen
a parasztoktól fogaEják el ezeket a bonokat
a nagybirtokok felosztásánál rájuk eső földek
árainak kifizetésére. 4. A kormány ezeket a
bonokat is bevonja a lehető legrövidebb
idő alatt.

— **Hazajönnek a hadifoglyok.** A messzi olasz földről megindultak végre a vonatok, melyek hadifoglyainkat hazahozzák. Budapestre majd minden nap érkeznek fogolyszállítványok, melyeket azonnal Csáíhira internálnak. Az erdélyi hadifoglyokat az insbrucki román katonai kirendeltség irányítja tovább hazafelé. Lassanként Szibériából is visszatérhetnek foglyaink. A kormányzótanács most egy értesítést adott ki, amely szerint a tárgyalások már megindultak az orosz kormányval és minden remény szerint, mielőtt a forgalmi viszonyok csak kissé javulnak, megindulnak a hosszú vonatok, melyek majd régóta nem látott véreinket hazaszállítják. Az Albániában internált hadifoglyok első szállítmánya már Velencében várja a további intézkedéseket. Franciaországból október hónap második felében kezdik meg foglyaink hazaszállítását.

— **Uj magyar lap Brassóban.** Brassóban szombaton, október 18-án új magyar lap indult „Székely Hírlap” cím alatt. Az új lap erős székely szellemben ír s célul tűzte ki a nemzetek közötti kiegyenlítődés útját egyengetni.

— **A békeszerződés végrehajtásának magyar szerve.** A „Budapesti Közlöny” az alábbi rendeletet teszi közzé: A monarchia megszűnéséből keletkező pénzügyi és gazdasági kérdések egységes intézésének biztosítására a magyar külügyminiszter „Magyar Felszámoló Hivatal a békeszerződés végrehajtására” elnevezéssel önálló hivatalt szervezett. A hivatal feladata: előkészítése azoknak a megegyezéseknek, melyek az államvagyonnak, és pedig különösen úgy a külföldön, mint a volt monarchia két állama és Bosznia-Hercegovina területén levő közös vagyonnak, továbbá az udvartartási és fejedelmi javaknak, valamint az alapoknak és alapítványoknak a felosztása tekintetében szükségesek. Közreműködés azokban a tárgyalásokban, melyek a volt monarchia területén alakult államokkal az állami igazgatás ügyeire vonatkozó aktáknak, jegyzőkönyveknek, okmányoknak és okiratoknak, továbbá művészi, tudományos és történelmi vonatkozású tárgyaknak a kicserélése, illetve felosztására nézve lefolytatnak. A Horvát-Szlavonországgal és Bosznia-Hercegovinával fennálló közjogi viszonyból felmerülhető pénzügyi kérdésekre vonatkozó ügyek intézése.

— **Déva után — Szászváros.** A dévai pincér- és borbély-segédék, mint sok más helyen is, a borralaló rendszer ellen sikerrel küzdöttek úgy, hogy ma már — amint már megirtuk — a dévai vendéglőkben, kávéházakban borralalót nem fogadnak el. E helyett a vendéglői árak 10 százalékkal emeltettek fel, melyből a tulajdonosok tisztességes fizetést juttatnak a személyzetnek. Szászvárosban Braun Móric „Centrál”-beli főpincér elnöksége alatt a kávéházi és vendéglői felszolgálók gyűlést tartottak, amelyen a dévaiak mintájára állást foglaltak a borralaló rendszer ellen. A gyűlés eredménye, hogy a tulajdonosokkal már megindultak az erre vonatkozó tárgyalások, amelyek valószínűleg eredményre fognak vezetni.

— **Hock Jánost nyugdíjazták.** A Károlyi-féle októberi forradalom egyik vezéralakja volt Hock János, az aranyhajú Budapest-Józsefvárosi plébános. Ő volt a Nemzeti Tanács elnöke, a többek között ama nevezetes gyűlésen is ő elnökölt, amelyen kikiáltották a népköztársaságot. A proletár diktatura alatt több budapesti plébánost nyugdíjazott a hercegprimás és a nyugdíjazottak listáján ott szerepelt Hock neve is. Budapest főváros, mint a plébánia kegyura, a nyugdíjazást tudomásul vette.

— **Emelkedik a hadikölcsönök árfolyama.** A „Keleti Ujság” írja: A hadikölcsön árfolyama most rendkívül alacsony. A kötvények nagy áresése már az októberi forradalommal kezdődött, amikor hetvenre esett le, a kommun uralom alatt pedig negyven volt az árfolyama. A kilencvenhárom és kilencvennégyes kibocsájtási árfolyamtól a negyvenes kurzusig elég szomorú az útja, a kötvénytulajdonosok érthető aggodalommal néznek a hadikölcsön további sorsa elé. Talán egy kis vigasztalás az az emelkedés, amely néhány nap óta 40-ről 45—46-ra segítette fel a hadikölcsön árfolyamát. Ezidő szerint nincs is más magyarázata az emelkedésnek, mint az a feltevés, hogy majd az új adók fizetésénél elfogadják a hadikölcsön kötvényeket. Ausztriában az új adók lerovásánál szintén erre gondolnak és az osztrák tervezet szerint legalább 75 százalékos árfolyamban akarják megállapítani az adók fizetésére felhasználható hadikölcsön kötvények értékét.

— **A magyar parlamentre a kereszt kitűzését követelik.** Budapestről jelentik: A szociális misszió-társulat múlt vasárnap rendkívüli nagygyűlést hívott össze a Vigadó nagytermébe. A gyűlést Farkas Edit alapítványi hölgy nyitotta meg. Megemlékezett az elmúlt kommunista rend pusztításairól és azt a meggyőződését fejezte ki, hogy a jövőben nemcsak magánéletünkben, de állami életben is kereszténynek kell lenni. Javasolja egyúttal, forduljanak a kormányhoz azzal a kérelemmel, hogy az országház kupolájára tétessék fel a kereszt jelvénye, mert ebben a jelvényben minden keresztény magyar felekezeti egykép találkozik. A javaslatot lelkes tapsvihár közben a gyűlés egyhangulag elfogadta, majd Haller István, Huszár Károly, Erkey Károly miniszterek és végül Friedrich István miniszterelnök biztosították a nagygyűlést, hogy a javaslatot támogatni fogják a nemzetgyűlésen.

— **Az osztrák államforma.** Nauen, okt. 21. Az államformára vonatkozólag a nemzetgyűlés elé terjesztett törvény így szól: A német alpesi tartományok a saintgermani szerződés által megállapított határokon belül, Ausztria köztársaság név alatt, demokratikus köztársaságot alkotnak. A közhatalom forrása maga a nép. A nemzetiségi kisebbségek sérelme nélkül az állam hivatalos nyelve a német.

— **A Kolozsvári Kereskedelmi és Ipar-kamara** hónapok óta tapasztalja, hogy a Romániába és más külföldre utazni szándékozó kereskedők igen sok időt és költséget kénytelenek áldozni az utlevelek és szállítási igazolványok beszerzésére. Tudatában van a kamara annak is, hogy cégeink nem ismerik a romániai megbízható cégeket, melyekkel összeköttetésbe lépni érdekükben volna. Hogy ezen nehézségeken segítsünk, a kamara egy megbízottját leküldötte Romániába abból a célból, hogy ott az előkelő, megbízható cégekről információt szerezzen. Ennek folytán a kamara összeköttetésbe lépett egy teljesen megbízható céggel, mely minden irá-

nyu beszerzés közvetítésével, kiviteli és behozatali ügyek információit igen mérsékelt díj ellenében eszközli. A cég címe: Mundus N. Negreanu & Co. Bucarest, str. Edgar Quinet 10. Megbizottunk informált bennünket arról is, hogy a bukaresti kereskedelmi miniszteriumban működő kereskedelmi hivatal vezérigazgatója, Angelescu ur, készséggel pártfogol minden legalis erdélyi kereskedőt és iparost.

— **Amerika a bevándorlás ellen.** Washington, okt. 22. A külügyminiszterium jelenti, hogy a németek és osztrákok milliói, kik a háború folyamán elszegényedtek, Amerikába készülnek kivándorolni, ha a szerződés ratifikálva lesz. Johuson képviselő figyelmeztette a kongresszust, hogy a bevándorlást szigorúan kell korlátozni.

— **Árumintavásár Temesvárott.** A temesvári Kereskedelmi és Ipar-kamara a f. év november hó közepén árumintavásárt rendez. Nevezett kamara egyfelől vevőként hívja meg a kolozsvári kamara kerületébe tartozó iparosokat, gyárosokat és kereskedőket, másfelől pedig mint eladókat azzal, hogy minél számosabban és minél több áruval vegyenek részt, különösen a nagykereskedők. A temesvári gyárak és iparosok a nehéz termelési viszonyok mellett korlátlan mennyiségre vonatkozó és rövid idő alatt teljesítendő szállításokra nem vállalkozhatnak. A mintavásáron való részvételre vonatkozó feltételek a kamaránál megtekinthetők.

— **A legjobb magyar írók legfrissebb írásai** olvashatók a Magyar Szó október 19-iki számában. Ami nem sikerült sem a vidéken, sem Budapesten: a proletárdiktaturát követő siralmas irodalmi összeroppanásból kimenteni a józan művészi írást, az Nagyváradon sikerült Tabéry Géának. A kitűnő szerkesztésű folyóirat e legutóbbi számában Berde Mária, kinek az Atheneum könyvtárban pár évvel ezelőtt megjelent Örök film regénye országos elismerést keltett, csatlakozik Kubista szerelem című humoreszkjével a Magyar Szó állandó munkatársaihoz. Dutka Ákos „Hallgatatok varjak” című fulmináns támadása a züllött magyar politika ellen Fehéri Armandhoz címezve nemcsak mint erőteljes duzzadó, megkapó költemény áll páratlanul 1919. év szülte költemények között, de mint egy tisztaszivű ember elitélő véleménye is egyenes szenzációszámba megy. Dutka verséhez Somlyó Zoltán kitűnő poétánk 1919. augusztus költeménye sorakozik méltóképpen. Ligeti Ernő, Erdély legkitűnőbb modern poétája egész ciklussal, Pálffy Gyulácsy Irén pedig egy erőben minden eddigi írását felülmúló elbeszéléssel szerepel. Korda Béla és Cziffra Géza aradi író írásai, az erős irodalmi rovat, végül pedig az országos nevű Csermely Gyula nagyszerű történetének, valamint Dosztojevskij Karamazov testvéreikének folytatásos közleményei egészítik ki a gazdag hasábot.

— **A vonatok érkezése Szászvárosra.** Aradról a 608. sz. szvonat éjjel 12 ó. 01 pkor. Tövisről a 615. sz. szvonat éjjel 1 ó. 15 pkor. Aradról a 606. sz. gyvonat reggel 5 ó. 37 pkor. Brassóból a 605/a. sz. gyvon. este 7 ó. 53 pkor. Ezenkívül a vonatigazgatóság legközelebb közlekedtetni fogja: Aradról a 610. sz. személyvonatot, érk. d. u. 2 ó. 04 pkor, Tövisről a 609. sz. személyvonatot, érk. d. u. 1 ó. 29 pkor. Az eddigi „Simplon-express” most Temesvár, Lugos, Orsován át közlekedik. A 605/a és 606. sz. rendes gyorsvonat Arad—Brassó között közlekedik, azon I.—II. oszt. gyorsvonati jeggyel bárki utazhatik, kedvezményre jogosultak kedvezményüket érvényesíthetik, illetve élvezhetik.

— Az amerikaiak megvették Bulgária dohánytermését. Egy amerikai társaság megvette Bulgáriának jövő évi egész dohánytermését és további tárgyalások folynak ugyan ezen társasággal, mely ajánlatot tett a legközelebbi 50 év dohányhozamának megvásárlására nézve.

— Statisztika a zsidók megtéréséről. Az „Egyenlőség“ legutóbbi száma statisztikát közöl a kereszténységben megtért zsidókról. Eszerint a sötét emlékeztető Károlyi-kormány idején 1918. november 1-től 1919. március 20-ig, tehát 140 nap alatt 265 egyén vette fel a keresztiséget, míg a bolsevik uralom alatt, tehát 1919. március 25-től július 31-ig, tehát 133 nap alatt 903 egyén lett keresztény. A rémuralom bukásától szeptember 30-ig, tehát 61 nap alatt 1121 egyén jelentette be, hogy torkig van hitsorsosai tevékenységének emlékével. Összesen tehát 11 hónap alatt 2289 egyén megtéréséről tud az „Egyenlőség“. A megtértek között van 82 orvos, 77 ügyvéd, 102 mérnök, 11 gyógyszerész, 16 tanító és tanár, 121 gyáros, iparos, 402 magánhivatalnok, 95 kereskedő és alkalmazott, 41 gazdasz, 103 közhivatalnok, 12 aktív katona, 12 író, 34 művész, 288 tanuló, 35 egyéb foglalkozású. Vallás szerint katolikus 1011, református 515, evangélikus 394, unitárius 18, görög-katolikus 5, görögkeleti 6, adventista 1, ismeretlen 339 s ezek között állítólag nem tért meg, hanem felekezeten kívül maradt 143. A megtértek közül budapesti 926, vidéki 1263, férfi 1427, nő 862.

— Eladó 120—130 drb. korpás hektós zsák, 10 boros, 6 pálinkás hordó, egyfogatu féderes kocsi, egy lóra való hám, továbbá Algyógy községben több ház és kert. Bővebbet a szerkesztőségben.

— Hogyan kell seprőből szeszt főzni? A borseprőt vízzel hígítani nem célszerű, de nem is szabad. Ha tehát lefejtéskor a hordó fenekéről már zavaros bor kezd jönni, ezt dézsába külön tesszük és a teljesen kiürült hordó átöblítésére használjuk. Így nem jöhet víz a seprőhöz, melyből arra való zsákokban a seprőbort kipréseljük és a zsákokban visszamaradó kemény seprőtészta nyersen vagy szárítva borkőgyárosnak adjuk el. A seprőbort kinézett hordóba eresztvén, letisztulása után átfejtjük, később esetleg szűrjük vagy derítjük és 1—2 évi gondos kezelés után rendes jó bor válik belőle. Ha nem akarnánk kezelésével vesződni, annak rendje, módja szerint cognacot főzünk belőle. Erőssége a must cukortartalma szerint változó, de préselés közben 1—2% szesz elpárolog belőle. 100 liter borseprő kipréselése 70—75 liter tiszta jó seprőbort eredményez s így nagy haszonnal jár.

— Egy jókarban lévő ellenőrző üzleti pénztár eladó. Az amerikai gyártmányú pénztár a híres National Cash Register Co. cégnél Dayton (Ohio)-ban készült. Bővebbet lapunk szerkesztőjénél.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:
A kiadóhivatal.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ könyv- és papír-kereskedésébe egy ügyes fiú, ki legalább 2 gimn. osztályt végzett és magyarul, németül és románul beszél, **tanulónak** azonnal felvétetik.

Hasatschek Károly

építőmester

7 14—25

Szászváros, Romoszi-ut 23.

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE“ hetilap előfizetési ára:

Egész évre — — 20 kor.
Fél évre — — 10 kor.
Negyed évre — — 5 kor.
Egyes szám ára — 40 fill.

VASILIE BUDOIU kádár-mester

Elvállal e szakba vágó
mindennemű munkákat
jutányos árak mellett.

39 8—10

Szászváros, Malom-u. 22. sz.

Szokott Ön hirdetni?

Reklám!

E nélkül nincs
üzleti élet! oo

Aki ingatlant vagy bármit
vesz, elad, bérel, bérbead,
vagy vállalkozik, munkát,
vagy munkásokat keres,
az hirdessen a

Reklám!

Ma már a jó bor-
nak is cégér kell!

Többszöri, állandó
hirdetéseknél
nagy kedvezmény!

Szászváros és Vidéké-ben

Többszöri, állandó
hirdetéseknél
nagy kedvezmény!